

De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: træforarbejdningsindustrien

Resumé

Indledning

Formålet med denne undersøgelse er at tilvejebringe de nødvendige oplysninger til fremme af den sektorspecifikke dialog mellem arbejdsmarkedets parter i træforarbejdningsindustrien. Formålet med Eurofound's række af repræsentativitetsundersøgelser er at identificere de relevante nationale og overnationale arbejdsmarkedsorganisationer inden for arbejdsmarkedsrelationerne i udvalgte sektorer. For at nå disse mål kortlægger undersøgelsen således de relevante nationale arbejdsmarkedsorganisationer i træforarbejdningsindustrien gennem en top-down-metode (udarbejdelse af en liste over medlemmerne af de europæiske tilknyttede organisationer) og en bottom-up-metode via Eurofound's netværk af europæiske korrespondenter. En national sektorrelateret organisation er omfattet af denne undersøgelse, hvis den enten regelmæssigt er involveret i sektorrelaterede kollektive overenskomstforhandlinger og/eller er tilknyttet en sektorrelateret europæisk erhvervs sammenslutning eller faglig sammenslutning, der er opført på Kommissionens liste over europæiske arbejdsmarkedsorganisationer, som skal konsulteres i henhold til artikel 154 i TEUF, og/eller som deltager i den sektorrelaterede europæiske dialog mellem arbejdsmarkedets parter.

Afgrænsning af sektoren

I forbindelse med denne undersøgelse afgrænses træforarbejdningsindustrien efter den statistiske fortegnelse over økonomiske aktiviteter i Det Europæiske Fællesskab (NACE) for at sikre, at resultaterne er sammenlignede landene imellem. Træforarbejdning er navnlig afgrænset som henhørende under NACE (rev. 2) 16. Det omfatter bl.a. følgende aktiviteter:

- 16.1: Udsavning og høvling af træ
- 16.2: Fremstilling af andre træprodukter; fremstilling af varer af kork, strå og flettematerialer

Økonomisk baggrund

Det fremgår af den europæiske undersøgelse over arbejdsstyrken (EU-LFS) for 2014, at

træforarbejdningsindustrien i EU-medlemsstaterne beskæftiger færre end 1,5 mio. arbejdstagere i alt, hvoraf 83 % er mænd. De fleste arbejdstagere i industrien er fuldtidsbeskæftigede i små virksomheder med færre end ti medarbejdere. Sektoren er i tilbagegang, dels på grund af det fortsatte fald i efterspørgslen efter trævarer, dels på grund af det lave investeringsniveau, de høje omkostninger og konkurrencen fra import. Den økonomiske krise har også påvirket sektoren, og beskæftigelsen er faldet siden 2008.

Interesserepræsentation på nationalt plan

Fagforeninger

Et pluralistisk foreningssystem er fremherskende i træforarbejdningsindustrien i over halvdelen af EU-medlemsstaterne. Der er blevet identificeret i alt 62 sektorrelaterede fagforeninger i 27 EU-medlemsstater (Malta har ingen sektorrelateret fagforening). I 11 lande er der kun registreret én sektorrelateret fagforening, i fem lande kun to fagforeninger og i fem lande kun tre fagforeninger, mens der i seks lande er registreret fire eller flere sektorrelaterede fagforeninger, hvilket således viser et opdelt landskab.

Med hensyn til udbredelsen af fagforeninger foreligger der kun tal for udbredelsen i sektoren i 27 ud af 62 tilfælde. Selv om situationen er vidt forskellig landene og fagforeningerne imellem, viser statistikkerne, at mere end halvdelen af de fagforeninger, som der foreligger oplysninger om, kun er lidt eller meget lidt udbredt i sektorerne (mindre end 10 %).

Arbejdsgiverorganisationer

På arbejdsgiversiden er der identificeret 50 sektorrelaterede arbejdsgiverorganisationer i 25 EU-medlemsstater (Bulgarien, Malta og Polen har ikke registreret nogen sektorrelateret arbejdsgiverorganisation). I ti lande er der kun registreret én

arbejdsgiverorganisation, i ni lande to, i fire lande tre, og i to lande fire eller flere organisationer.

Udbredelsen af arbejdsgiverorganisationer i sektoren er lav, idet kun én organisation omfatter mere end 50 % af virksomhederne i sektoren. Når der er oplysninger til rådighed om begge former for udbredelse (28 tilfælde), er udbredelsen målt i virksomheder i sektoren generelt lavere end udbredelsen målt i forhold til antallet af arbejdstagere. Sådan forholder det sig i 21 af ud de 28 tilfælde, hvilket kunne tyde på, at de større virksomheder er lidt mere tilbøjelige til at slutte sig sammen end de mindre.

Kollektive overenskomstforhandlinger

Ti ud af de tyve lande, som der foreligger data om, har en høj grad af kollektiv overenskomstdækning, nemlig over 80 %, tre lande har en dækning på mellem 50 % og 70 %, og fem lande har en meget lav dækning, nemlig mindre en 15 %. Endelig har Estland og Malta ingen sektorvise kollektive overenskomstforhandlinger overhovedet. Den vigtigste forklaring på den høje kollektive overenskomstdækning er, at overenskomstforhandlinger med flere arbejdsgivere er fremherskende. På tilsvarende vis forklarer den fremherskende tendens til overenskomstforhandlinger med én arbejdsgiver den lave dækning.

Interesserepræsentation på europæisk plan

EFBWW har 34 direkte tilknyttede organisationer i de lande, der indgår i undersøgelsen, og 31 af dem deltager i sektorvise kollektive overenskomstforhandlinger.

CEI-Bois har 19 tilknyttede organisationer inden for sektoren i 16 lande, og 16 deltager i sektorvise kollektive overenskomster.

Kriterier for repræsentativitet

Ifølge Kommissionens afgørelse, der er knyttet som bilag til meddelelse KOM(98) 322 endelig udg., gælder, at de organisationer, der er berettiget til at blive konsulteret:

a) (...) har tilknytning til specifikke sektorer eller kategorier og er organiseret på europæisk plan, b) (...) består af organisationer, som selv er en integrerende og anerkendt del af medlemsstaternes arbejdsgiver- og arbejdstagerstrukturer, har beføjelse til at forhandle om aftaler og er repræsentative for flere medlemsstater, c) (...) har egnede strukturer til at sikre deres effektive deltagelse i udvalgenes arbejde.

Et tredje kriterium for repræsentativitet på europæisk plan vedrører organisationernes kapacitet til at forhandle på vegne af deres medlemmer og indgå "overenskomstmæssige forbindelser, herunder aftaler" (artikel 155 i TEUF), dvs. kapacitet til at forpligte sig selv og deres tilknyttede organisationer.

EFBWW og CEI-Bois har reguleret dette spørgsmål i et "aftalememorandum om deltagelse i en social dialog" (17. juni 1994). Ifølge artikel 2 i dette memorandum "arbejder begge parter ud fra den antagelse, at endelige og/eller bindende erklæringer vil blive godkendt af deres respektive medlemsorganisationer, inden de offentliggøres.

I overensstemmelse hermed har EFBWW og CEI-Bois et ad hoc-mandat til at forhandle på vegne af deres medlemmer, men de skal høre deres medlemsorganisationer, inden de fremsætter en bindende erklæring.

Andre organisationer på europæisk plan

En gennemgang af medlemskabet af de nationale fagforeninger, der indgår i undersøgelsen, viser, at der kun er nævnt én europæisk organisation her, som dækker mindst tre lande, nemlig IndustriAll European Trade Union (IndustriAll) – den dækker seks lande. Tilstedeværelsen af denne organisation afspejler den omstændighed, at mange fagforeninger overlapper hinandens områder, fordi organisationen ikke hævder at tiltrække fagforeninger, som henhører under træforarbejdningsindustrien.

En tilsvarende gennemgang af medlemskabet af de nationale arbejdsgiver-/erhvervs sammenslutninger afslører, at nogle af dem omfatter andre europæiske sammenslutninger end CEI-Bois, nemlig European Panel Federation (EPF), European Furniture Manufacturers Federation (UEA) og European Furniture Industries Confederation (EFIC). Ifølge bottom-up-metoden er disse europæiske organisationer til stede i henholdsvis tre lande (EPF), fire lande (UEA) og seks lande (EFIC). EPF er en branchesammenslutning under CEI-Bois, og UEA og EFIC er aktive inden for møbelfremstilling, der ligger uden for træforarbejdningsindustrien.

Konklusioner

Top-down- og bottom-up-analyser af træforarbejdningsindustrien i EU28-landene viser, at EFBWW på arbejdstagersiden og CEI-Bois på arbejdsgiversiden bør betragtes som de vigtigste repræsentanter for arbejdsgivere og arbejdstagere i træforarbejdningsindustrien på EU-plan.

Yderligere oplysninger

Rapporten *De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: træforarbejdningssektoren* er tilgængelig på <http://eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/comparative-information/representativeness-of-the-european-social-partner-organisations-woodworking-sector>

For yderligere oplysninger kontakt Camilla Galli da Bino, informationsmedarbejder, på gdb@eurofound.europa.eu